

Prima instanță - Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. : R. Berdilo)

Instanța de Apel - Curtea de Apel Chișinău (jud. : M. Guzun, G. Dașchevici, A. Bostan)

ÎN CHEIERE

19 mai 2021

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Dumitru Mardari

examinând admisibilitatea recursului declarat de I.Î.P. Liceul „Elitex”,
reprezentat de avocatul Agachi Tatiana,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de I.Î.P. Liceul
”Elitex” împotriva Consiliului municipal Chișinău privind încasarea cheltuielilor
pentru alimentarea elevilor și încasarea dobânzii pentru întârziere,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2020, prin care
s-a admis apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, s-a casat hotărârea
Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2020 și s-a emis o hotărâre nouă
de respingere acțiunii,

c o n s t a t ă :

La 01 aprilie 2019, I.Î.P. Liceul „Elitex” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Consiliului mun. Chișinău, concretizată ulterior prin care a solicitat
încasarea cheltuielilor pentru alimentarea elevilor claselor I-IV pentru perioada
01.01.2017-31.12.2017 în sumă de 69772 lei; încasarea dobânzii pentru întârzierea
executării obligației de achitare a mijloacelor financiare pentru alimentarea elevilor
claselor I-IV în perioada 01.01.2017-31.12.2017, calculată pentru perioada
01.01.2018-04.02.2019 în sumă de 12 680 lei; încasarea cheltuielilor pentru
alimentarea elevilor claselor I-IV pentru perioada de studii 01.01.2018-31.12.2019,
în sumă de 166234 lei și a cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată a menționat că, potrivit
competențelor atribuite de codul educației, direcțiile de învățământ asigură în raza
lor teritorială, respectarea legislației învățământului și promovarea politicii statului
în domeniul învățământului, în comun cu autoritățile administrației publice locale,
crearea unor condiții adecvate de activitate cadrelor didactice și elevilor, specificând
că autoritățile publice locale, în domeniul învățământului, au un șir de competențe
în domeniul învățământului, printre care și contribuirea la finanțarea și dezvoltarea
bazei materiale a instituțiilor de învățământ din teritoriul administrat.

Pentru alimentația copiilor, autoritățile publice locale primesc fonduri separat,
iar Ministerul Educației urmărește dacă acești bani sunt utilizați de către instituțiile

direct subordonate (instituțiile rezidențiale, de subordine republicană și de învățământ secundar profesional) conform destinației.

Procesul de alimentare a copiilor și elevilor se organizează în conformitate cu prevederile actelor normative în vigoare și anume hotărârea Guvernului nr. 234 din 25.02.2005 „Cu privire la alimentarea elevilor”, ordinul Ministerului Educației nr.90 din 31.01.2018 ”Cu privire la normele financiare pentru alimentarea copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ” și ordinul Ministrului Educației nr. 13 din 11 ianuarie 2019 „Cu privire la normele financiare pentru alimentarea copiilor/elevilor din instituțiile de învățământ”.

Reclamantul a indicat că, Consiliul municipal Chișinău prin decizia nr.15/1 din 22 decembrie 2017 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2018 în lectura a doua și corelarea acestuia”, prin pct.23-24 a aprobat normele bănești pentru alimentația unui copil/elev/zi în instituțiile de învățământ preșcolar și primar secundar general din municipiul Chișinău.

Conform anexelor nr.28, 29-29.3 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr.15/1 din 22 decembrie 2017, au fost stabilite normele bănești privind alimentația pe zi pentru un copil/elev din instituțiile de învățământ preșcolar, special și secundar general pe anul 2018 și anume pentru elevii claselor I-IV asigurați cu dejun cald, au fost stabilite norme financiare în volum de 8,80 lei pentru un copil/elev/zi, iar ulterior Consiliului municipal Chișinău prin decizia nr.9/4 din 19 decembrie 2018 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2019”, prin pct.20 a aprobat normele bănești pentru alimentația unui copil/elev/zi în instituțiile de învățământ primar secundar general din municipiul Chișinău, conform anexelor nr.24 din decizie.

Prin anexa nr.24 la decizia Consiliului municipal Chișinău nr.9/4 din 19 decembrie 2018 au fost stabilite normele bănești privind alimentația pe zi pentru un copil/elev din instituțiile de învățământ primar și secundar general pe anul 2018, și anume pentru elevii claselor I-IV asigurați cu dejun cald, au fost stabilite norme financiare în volum de 10,80 lei pentru un copil/elev/zi, specificând că, liceul „Elitex” include în sine învățământul preșcolar, primar, gimnazial și liceal și are în scop educarea personalităților multilateral dezvoltate lingvistic, științific estetic și fizic.

Potrivit rapoartelor statistice pe anii și 2017-2019, anexate la materialele cauzei, se constată că copii ce își fac studiile în cadrul Î.P. „Liceul Elitex” sunt supuși învățământului general obligatoriu, în contextul prevederilor codului educației, iar în conformitate cu normele în vigoare, administrației publice locale i-au fost alocate mijloace financiare de la bugetul de stat în baza actelor sus indicate, iar aceasta la rândul ei nu și-a executat obligația alimentației gratuite a copiilor claselor I-IV a Î.I.P. „Liceul Elitex”, deși s-a solicitat acest fapt prin nenumărate scrisori.

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2020, cererea de chemare în judecată înaintată de Î.I.P. Liceul ”Elitex” a fost admisă integral.

S-a încasat din contul Consiliul mun. Chișinău în beneficiul Î.I.P. Liceul „Elitex” cheltuieli pentru alimentarea elevilor claselor I-IV, pentru perioada 01.01.2017-31.12.2017 în sumă de 69 772 lei (șaizeci și nouă mii șapte sute șaptezeci și doi lei), pentru perioada 01.01.2018-31.12.2019 în sumă de 166 234 lei

(o sută șaizeci și șase mii două sute treizeci și patru lei) și dobânda de întârziere în sumă de 12 680 lei (doisprezece mii șase sute optzeci lei), în total suma de 248 686 lei (două sute patruzeci și opt mii șase sute optzeci și șase lei).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, 06 iulie 2020, Consiliul municipal Chișinău a declarat apel solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2020, cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2020, apelul declarat de Consiliul municipal Chișinău, s-a admis.

S-a casat hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2020, și s-a emis o hotărâre nouă prin care:

Cererea de chemare în judecată înaintată de I.Î.P. Liceul ”Elitex” împotriva Consiliului municipal Chișinău privind încasarea cheltuielilor pentru alimentarea elevilor și încasarea dobânzii pentru întârzieri, s-a respins, ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr.5/2 din 11.05.2017 „Cu privire la aprobarea bugetului municipal Chișinău pe anul 2017 în lectura a doua” pct. 13 s-a aprobat Regulamentul privind finanțarea în bază de cost standard per elev al instituțiilor municipale de învățământ primar și secundar general, Regulamentul privind repartizarea și utilizarea mijloacelor financiare din componența municipală și Regulamentul privind formarea și utilizarea fondului pentru educația abuzivă, specificând că conform anexelor nr. 9-9.2, pct. 15 s-a aprobat volumul de alocații bugetare calculat în bază cost standart per elev pentru 11 instituțiile de învățământ primar și secundar general pe anul 2015.

Conform anexei nr.11, pct. 6 este indicat că volumul alocațiilor pentru fiecare instituție de învățământ, calculate în baza de formulă, se aprobă anual de către Consiliul municipal Chișinău, și pct.9 indică anumite responsabilități instituțiilor de învățământ și anume pct. 9.1. „elaborează și prezintă propuneri privind alocațiile bugetare necesare, conform termenelor și cerințelor stabilite (instituția private Liceul Elitex nu prezintă astfel de propuneri), pct. 9.2. stabilește repartizarea limitelor de alocații bugetare conform clasificăției bugetare (Consiliul municipal Chișinău nu supraveghează sub nici formă cum are loc repartizarea alocațiilor bugetare în instituțiile de învățământ private, deoarece nu are acces la contabilitatea acestora), iar pct. 9.3. prevede că își asumă angajamente bugetare și efectuează cheltuieli în limitele alocațiilor bugetare aprobate și în scopul stric legat de activitatea instituțiilor de învățământ.

Instanța de apel a reținut că, I.Î.P. Liceul ”Elitex” nu a prezentat nici o dare de seama Direcției generale finanțelor Consiliului municipal Chișinău privitor la numărul de elevi înmatriculați și nu a elaborat și prezentat propuneri de alocare bugetare etc.

La 03 martie 2021, I.Î.P. Liceul „Elitex”, reprezentat de avocatul Agachi Tatiana a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 02 decembrie 2020 solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 12 iunie 2020.

În motivare a invocat că, instanța de apel nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate, nu a constatat și elucidat pe deplin toate circumstanțele

importante pentru soluționarea cauzei a aplicat eronat normele de drept material și în consecință a dat o soluție greșită.

Examinând cauza instanța de apel a confundat obiectul litigiului, făcând trimitere la cadrul legal aplicabil speței de finanțare a elevilor și nicidecum celei de asigurare cu alimentație gratuită a elevilor claselor 1-4 din instituții private.

Autoritățile publice sunt obligate să asigure alimentația gratuită a elevilor claselor I-IV, indiferent dacă instituția de învățământ este publică sau privată, instituțiile private pot beneficia de alocări pentru hrana copiilor. Drept care este prevăzut și de art. 143 alin. (4) din Codul educației.

Ca temei de drept, recurentul a invocat prevederile art.432 alin.(2) lit. a), b) și c) din Codul de procedură civilă.

Cu referire la termenul de depunere a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei la 02 decembrie 2020.

Conform art.434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Recurentul a indicat că, decizia motivată a instanței de apel a i-a fost adusă la cunoștință la 12 ianuarie 2021, prin intermediul saitului oficial al instanței.

Cererea de recurs declarată la 03 martie 2021, respectiv, este depusă în termenul prevăzut de art.434 din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art.439 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

La 12 aprilie 2021, Curtea Supremă de Justiție a comunicat intimatului recursul, informând despre necesitatea depunerii referinței în termen de o lună de la data primirii scrisorii, corespondența fiind recepționată la 15 aprilie 2021 (f.d.128).

Prin referința depusă la 30 aprilie 2021, Consiliul municipal Chișinău a menționat că, recursul este neîntemeiat.

Soluția instanței de apel este corectă, Consiliul municipal Chișinău alocă anual surse financiare pentru alimentarea elevilor din cele 132 de instituții de învățământ publice și nicidecum pentru cele private, aceste instituții au o contabilitate proprie, un buget propriu, care nu este controlat de Direcția Generală Educație, Tineret și sport a Consiliului municipal Chișinău, aceste instituții lunar încasează surse financiare de al elevi, ceea ce nu se admite în instituțiile publice.

Pentru anii 2014-2019, Ministerul Finanțelor nu a alocat Consiliului municipal Chișinău surse financiare pentru alimentarea elevilor din nici un liceu privat. A pledat pentru respingerea recursului.

Examinând temeiurile recursului completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Instanța de recurs reține, că examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute în art. 432 din Codul de procedură civilă.

La caz, Colegiul constată că argumentele invocate în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate, or, motivele recursului sunt similare celor invocate în cadrul judecării pricinii, asupra căror instanța de apel s-a pronunțat.

Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel, relatarea situației nu constituie un temei de casare a deciziei recurate, or, recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată, Colegiul reține că potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă.

Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că, dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acest este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45).

Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (a se vedea Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse mai sus, recursul declarat de I.Î.P. Liceul „Elitex”, reprezentat de avocatul Agachi Tatiana, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se declară inadmisibil recursul înaintat de I.Î.P. Liceul „Elitex”, reprezentat de avocatul Agachi Tatiana.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu

Mariana Pitic

Dumitru Mardari